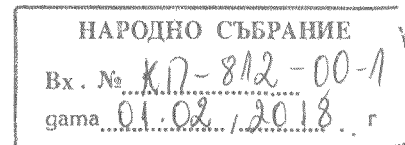

ВЪРХОВЕН
КАСАЦИОНЕН
СЪД

На Ваш изх. № 04-00-3/11.01.2018 г.
ИЗХ. №

**ДО
Г-ЖА ЦЕЦКА ЦАЧЕВА –
МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО**

**КОПИЕ:
Г-Н ДАНАИЛ КИРИЛОВ –
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО
ПРАВНИ ВЪПРОСИ КЪМ ЧЕТИРИДЕСЕТ И
ЧЕТВЪРТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ**

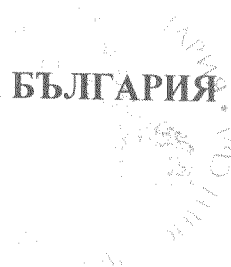
УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ЦАЧЕВА,

Във връзка с писмото под горния номер, изпращам Ви становище от Гражданска колегия и Търговска колегия на Върховния касационен съд по Проект на Решение на Министерския съвет за одобрение на проект на Закона за изменение и допълнение на Гражданския процесуален кодекс.

ПРИЛОЖЕНИЕ: съгласно текста

С уважение,

**ЛОЗАН ПАНОВ –
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ВЪРХОВНИЯ
КАСАЦИОНЕН СЪД НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ.**

С Т А Н О В И Щ Е

на Върховен касационен съд

по Проект за Решение на Министерски съвет
за одобряване на проект на Закон за изменение и
допълнение на Гражданския процесуален кодекс

По § 1 т.2 от законопроекта

Считаме за необосновано предложеното изменение на чл.624 от ГПК, в частта, в която с предлаганата нова ал.5 се предвижда компетентност на Върховния касационен съд да се произнася по направено от ответника искане за преразглеждане на решение, постановено в рамките на европейската процедура за искове с малък материален интерес, по реда и при условията на Регламент /ЕС/ 2015/2421 на Европейския парламент и на Съвета от 16.12.2015г. за изменение на Регламент /ЕО/ 861/2007 за създаване на европейска процедура за искове с малък материален интерес и Регламент /ЕО/ №1896/2006 за създаване на процедура за европейска заповед за плащане, както и в частта, в която се предвижда молбата да се разглежда в закрито заседание, по реда на глава двадесет и четвърта.

В приложенияте към Проекта на Закон за изменение и допълнение на Гражданския процесуален кодекс мотиви не се съдържат абсолютно никакви съображения, които да обосновават необходимостта - най-висшата в държавата съдебна инстанция, каквато е ВКС, да преразглежда по реда и при условията на Регламент /ЕС/ 2015/2421 съдебен акт, за постановяването на който, е компетентен районния съд. Нашето становище е, че съдът, компетентен да преразглежда по реда и при условията на Регламент /ЕС/ 2015/2421 съдебно решение, постановено в рамките на европейската процедура за искове с малък материален интерес, следва да е същият районен съд, който го е постановил или евентуално – окръжния съд като въззивен, но не и касационният. Съображенията са следните :

Създадената с Регламент /ЕО/ 861/2007 европейска процедура за искове с малък материален интерес се образува с подаване на стандартен исков формуляр /А/, след което съдът попълва друг формуляр, който връчва на ответника. От своя страна ответникът също попълва формуляр, който връща на съда, а последният го изпраща на ищеца. Съдът

постановява съдебния си акт, след приключване на размяната на книгата. Всяка държава членка определя кой от действащите съдилища да е компетентен да се произнесе по европейската процедура за искове с малък материален интерес и за България това е районният съд.

С Регламент /ЕС/ 2015/2421 са предприети изменения в Регламент /ЕО/ 861/2007, включително и в чл.18 от последния, като е предвидена възможност за преразглеждане на постановеното съдебно решение в два изключителни случая, които са изчерпателно посочени – когато исковият формуляр не е връчен на ответника и той не е призован в срок или по начин, че да организира защитата си или ответникът е бил възпрепятстван да оспори иска поради наличие на непреодолима сила или извънредни обстоятелства. Компетентният, да извърши преразглеждането по цитирания чл.18, съд следва да провери две неща - дали е спазен срока /който е специален -30 дни от започване с решението/ и дали е налице някоя от двете изчерпателно посочени в Регламента хипотези. Осъществяването на тези правомощия няма пречка да се осъществи от същия съд, който е компетентен да се произнесе по иска, защото осъществявайки правомощието по чл.18, той не преразглежда акта си по същество, а се произнася по различен предмет. Този подход е бил възприет от много държави, които в срока по чл.25 от Регламент /ЕС/ 2015/2421 на Европейския парламент и на Съвета от 16.12.2015г. за изменение на Регламент /ЕО/ 861/2007 за създаване на европейска процедура за искове с малък материален интерес и Регламент /ЕО/ № 1896/2006 за създаване на процедура за европейска заповед за плащане, в която държавите членки са длъжни да съобщят на Комисията избраните от тях компетентни съдилища, са посочили като компетентни да се произнасят по преразглеждането именно същите съдилища, които са компетентни да се произнасят и по исковете. Всеки може да извърши справка в Електронния портал за електронно правосъдие и да види, че към настоящия момент така са постъпили Чехия, Холандия, Малта, Австрия, Словакия, Гърция, Италия, Германия.

От съществено значение е обстоятелството, че цитираната норма на чл.18 от Регламент /ЕО/ 861/2007 по никакъв начин не е аналогична с нашето производство по отмяна, за да се предвижда от нашия законодател приложение на глава двадесет и четвърта от ГПК. Отмяната е средство за защита срещу влезли в сила порочни решения. Тя е самостоятелно извънinstancионно производство и по характер, предпоставки, последици и значение няма нищо общо със съдържанието на цитирания чл.18 от Регламент /ЕО/ 861/2007.

Най-близката аналогия във вътрешното право на постановения акт при европейската процедура за искове с малък материален интерес е неприсъственото съдебно решение по чл.238 ГПК, а на преразглеждането – защитата срещу неприсъственото решение по чл.240 ГПК,

компетентността на която е на въззивния съд. Според националното право – в случаите, когато намира приложение отмяната по чл.240 ГПК, общите правила за отмяната по чл.303 и сл. ГПК /на глава двадесет и четвърта от ГПК/ не намират приложение.

Следователно – видът, характера и съдържанието на производството по чл.18 от Регламент /ЕО/ 861/2007 за преразглеждане на постановеното съдебно решение, постановено в хода на европейската процедура за искове с малък материален интерес, не само че не налагат то да се осъществява от ВКС по реда на глава двадесет и четвърта от ГПК, но и няма правни аргументи, които да обосновават подобно действие, защото най-близкият му аналог във вътрешното право е производството по защита срещу неприсъственото решение по чл.240 ГПК, компетентността на която е на въззивния съд.

Следва да се отбележи, че в предложената редакция на текста на новия чл.624 ал.5 от ГПК е допусната техническа грешка относно номерацията на приложимия текст от съответния регламент. Европейската процедура за искове с малък материален интерес е уредена в чл.18 от Регламент /ЕО/ 861/2007 за създаване на европейска процедура за искове с малък материален интерес, изменен с Регламент /ЕС/ 2015/2421, а не в чл.18 от Регламент /ЕС/ 2015/2421.

По § 2 от Законопроекта :

Считаме, че както определянето на Върховния касационен съд за орган, компетентен да се произнесе по молбата за преразглеждане на европейската заповед за плащане, така и определянето на реда, по който следва да се развива производството, не съответстват на целите на Регламент (ЕО) 1896/2006 и особеностите на европейската заповед за плащане, като подлежащ на изпълнение титул.

Регламент (ЕО) 1896/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2006г. за създаване на процедура за европейска заповед за плащане има за цел да се постигне „бързото и ефективно събиране по съдебен ред на неизплатени задължения, по които не съществува правен спор, и „да се опростят, ускорят и намалят разходите за съдебни спорове по трансгранични дела, свързани с безспорни парични вземания, чрез създаване на процедура за европейска заповед за плащане, и да се позволи свободното обръщение на европейските заповеди за плащане в държавите-членки чрез определянето на минималните стандарти, спазването на които премахва необходимостта от каквото и да е междинно производство в държавата-членка по привеждането в изпълнение преди признаването и привеждането в изпълнение".

Характерните особености на производството по Регламент (ЕО) 1896/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2006г. за създаване на процедура за европейска заповед за плащане /издаването на заповедта в едностранно производство без участието на длъжника въз основа единствено на предоставената от него информация, която не се проверява от съда, използването на задължителни формуляри-образци, които не могат да бъдат променяни, възможността за подаване на възражение срещу издадената заповед и продължаването на производството по исков ред при постъпване на такова възражение/ налагат извод, че същото се доближава в най - голяма степен до производството по издаване на заповед за изпълнение по реда на глава тридесет и седма от ГПК. Поради това следва да се съобрази обстоятелството, че по отношение на заповедите за изпълнение, срещу които длъжникът е пропуснал да подаде възражение, в чл.423 от ГПК е предвиден специален ред за отмяна, който е различен от производството за отмяна пред Върховния касационен съд.

Разпоредбата на чл.423 ал.1 от ГПК предоставя на длъжника възможности за оспорване на заповедта за изпълнение при наличието на четири основания, свързани с неправилност при връчването ѝ, които дават възможност да се преодолее нейният стабилитет(поради ненадлежно връчване на заповедта за изпълнение на длъжника; поради невръчването ѝ лично на длъжника, когато в деня на връчването той не е имал обичайно пребиваване на територията на Република България; поради наличие на особени непредвидени обстоятелства, с оглед които длъжникът не е могъл да узнае своевременно за връчването или да подаде възражението си). Тези основания предполагат осъществяване на такива изключителни обстоятелства при връчването на заповедта, които са лишили длъжника от възможността да упражни в срок правото си на възражение, без да е налице виновно поведение от негова страна. Идентични са основанията, при които в пар.1 на чл.20 от Регламент (ЕО) 1896/2006 се предвижда възможност за преглед на заповедта /заповедта за плащане да е била връчена по един от начините, предвидени в чл.14 от Регламента, връчването да не е било извършено в срок, който да му позволи да организира в достатъчна степен своята защита, без вина от негова страна или ответникът е бил възпрепятстван да оспори вземането поради форсмажорни обстоятелства/. Сходството на основанията, които се разглеждат в производствата по чл. 20 пар.1 от Регламент (ЕО) 1896/2006 и чл.423 от ГПК, както и последиците от тях, налагат извод, че производството по чл.20 от Регламента също следва да се развива по специално извънстанционно производство, аналогично на това по чл.423 от ГПК, а не по процесуалния ред за отмяна на чл.303 от ГПК

Отмяна по реда на чл.303 от ГПК е приложима спрямо влезли в сила съдебни актове, ползващи се със сила на присъдено нещо, срещу чиято незаконосъобразност не съществува друг ред за защита ,т.е. само ония

съдебни актове, постановени в състезателно производство, в които се разрешава материалноправен спор. При произнасяне по заявление за издаване на европейска заповед за плащане съдът не постановява съдебен акт, разрешаващ със сила на присъдено нещо материалноправен спор, тъй като тази заповед не се ползва със сила на присъдено нещо, а има единствено изпълнителна сила в случаите когато вземането не е оспорено от длъжника. Специфичният ред, по който се осъществява защитата на длъжника е изрично регламентиран, чрез подаване на възражение по чл.16 от Регламент (ЕО) 1896/2006, респективно ако длъжникът е бил лишен от възможността да оспори вземането е осигурено процесуалното му право по чл.20 от Регламента.

Предвид изложеното считаме, че препращането към реда на глава двадесет и четвърта от ГПК следва да отпадне от текста на разпоредбата на чл.626 а от ГПК.

Следва да се отбележи също, че процесуалните норми на глава двадесет и четвърта не отговарят в достатъчна степен на целите на Регламента за постигане на бързина, с оглед продължителността на срока за подаване на молбата - три месеца. В тази връзка по - удачно би било да се възприеме по - краткия едномесечен срок от узнаването на заповедта, посочен в чл.423 от ГПК. Също така разрешението, че молбата за преглед задължително се разглежда в закрито заседание, може да възпрепятства събирането на доказателства за твърдените от длъжника фактически обстоятелства, поради което е удачно да се допусне разглеждането на молбата и в открито заседание по преценка на съда.

Относно компетентния съд, който следва да разгледа молбата за преглед по Регламент (ЕО) 1896/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2006г., би било добре да се съобрази практиката на останалите държави членки. Видно от нотификациите на държавите - членки по чл.29 от Регламента, 21 от тези държави са определили като компетентен да се произнесе по молбата за преглед съдът, издал европейската заповед за плащане / нито една държава с изключение на България, не е определила като компетентен орган Върховен съд/.

В обобщение следва да посочим, че предложените по – горе разрешения, изключващи компетентността на ВКС, улесняват в най - голяма степен ответника, съответно длъжника, като адресат на заповедта, да упражнят правата си, като адресират своята молба до съда, постановил решението, съответно издал заповедта, вместо да издирват друг компетентен орган. Следва се отчете и обстоятелството, че разпределението на постъпващите молби за преразглеждане между всички районни, съответно окръжни съдилища по Регламент (ЕО) 1896/2006, вместо възлагането им за разглеждане от един съд, би способствало по - бързото им разрешаване.

Имайки пред вид изложеното, не намираме нито един довод, който да обоснове необходимост, съдии с продължителен опит и стаж, на които законодателят е предоставил правото и отговорността да уеднаквяват съдебната практика, каквито са съдиите от ВКС, да бъдат натоварени с техническа дейност по попълване на формуляри и справки, като всички юридически, логически и разумни доводи сочат, че това следва да е рутинна дейност, осъществявана от компетентните по двата регламента първоинстанционни съдилища или ако се прецени, че компетентността следва да е на различен съд, то това следва да е съответният въззивен съд.

25.01.2018г.

Изготвили становището:

Съдия Илияна Папазова

Съдия Вероника Николова